

Yönetmen: Samira Makhmalbaf

Senaryo: Mohsen Makhmalbaf, Samira Makhmalbaf

Oyuncular: Massoumeh Nader (Massoumeh), Zahra Naderi (Zahra), Ghorban Ali Naderi (baba)

1998/İran, Fransa/Farsça/84

The Apple (Elma), Tahran'ın arka sokaklarından birinde yaşayan on bir yaşındaki ikiz kız kardeşleri, Zahra ve Massoumeh'yi anlatıyor. Kızların işsiz ve yaşlı babaları yıllar boyunca evden çıkarken kapıları üzerlerine kilitlemiş ve kızların evden çıkmasını engellemiştir. Kızlar babaları ve kör anneleri dışında hiç kimseyle iletişim kurmadıkları gibi, neredeyse konuşmayı dahi bilmezler. Komşuların durumu sosyal hizmetlere bildirmesiyle görevliler çocukların dışarı çıkmasını ve hayata karışmasını sağlamaya çalışır. Samira Makhmalbaf, henüz on yedi yaşındayken basında yer alan haberler üzerine birkaç gün içinde bu aileyi görmeye gider. İran sinemasının önemli yönetmenlerinden babası Mohsen Makhmalbaf'la birlikte senaryoyu bir haftada tamamlar ve filmi de kısa bir süre içerisinde bitirir.

Samira Makhmalbaf, Cannes Film Festivali resmi seçkisinde *The Apple (Elma)*, ile o zamana dek festivale katılan en genç yönetmen oldu. Bu yönüyle bile film, yeni nesil genç İran kadının kendine güveninin ve faal olarak toplumsal hayatta yer alma isteğinin bir göstergesi sayılabilir.

Film, erkeğin kamusal alanın sahibi olduğu ve bu yüzden kadının görünmez kılınması gerektiği inancına gerçek bir olaydan yola çıkarak sert bir dille karşı çıkıyor. Filmde gösterilen toplum, babanın davranışını onayladığı gibi, onun böyle davranmasında etkin rol oynuyor. Yönetmenin; anne ve babayı direkt yargılayıp kötü ilan etmek yerine, anlamaya çalışması, filmin toplum bilincindeki kadın algısına dair daha geniş bir resim çizmesini sağlıyor. Ancak film, bu geniş resmi çizerken bireylerin topluma ayak uydurma çabasının bir sonucu olarak cinsiyetçi ve totaliter oluşunu mazur gösterdiği gerekçesiyle de eleştirilebilir.

Kadınların İran'daki durumuna dikkat çekmenin yanında, film mevcut sosyal adaletsizliğin de yaşananlarda önemli rol oynadığını gösteriyor. Baba Ghorban Ali Naderi kızlarını sevmesine ve onlar için daha iyi şartlar sağlamayı istemesine rağmen, ancak sadakalarla akşam evine bir sıcak ekmek ve buz getirebilir. Serbest bırakıldıktan sonra para istemeye gelen çocuklarının ve onların arkadaşlarının yanında sıkıntılı bir duruma düşüyor.

Yönetmen, rol yapma bilincine sahip olmayan çocukların bu istisnai hallerini bozulmadan bir an önce harekete geçip kayıt altına almış. Belgesel ve kurgu sineması arasında dolaşan film, herkesin kendisini oynadığı bir kurgu-belgesel özelliği taşıyor. Ancak diyalogların ve jestlerin önceden belirlendiği bir senaryo olmasa da, kızların başından geçmesi muhtemel olaylar filmde kurmaca sahneler olarak yer aldığı içini bütünüyle belgesel olarak nitelenmesi güç. Yine basında yer alan bir haber üzerine gerçekleşmiş ve gerçekleşmekte olan olayları konu alan bir Abbas Kiarostami filmi olan *Close-up (Yakın Plan, 1990)*'in bu film yöntemine kaynaklık ettiği söylenebilir.

Samira Makhmalbaf verdiği bir röportajda Zahra ve Massoumeh Naderi'nin filminden sonra sosyal hizmetlerce ailelerinden alındığını ve okula başladığını belirtiyor. Kısa sürede büyük gelişme kaydeden kızlar, fiziksel ve mental açıdan yaşlılarının gerisinde kalsalar da büyük oranda adapte olmayı başarmışlar. Filmde empati kurmamıza en az izin verilen karakter olan kızların annesi ise bu ayrılıktan kısa süre sonra ölmüş.

Ahmet Kıran

2 Mart Cuma 18:00